

K a r f í k o v á, M. a kolektív, Teorie finančního práva a finanční vědy. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2018, 356 s. ISBN 978-80-7552-935-0

Autori predloženej kolektívnej monografie si za tému zvolili problematiku všeobecnej roviny finančného práva a finančnej vedy vrátane teoretických základov jednotlivých teoretických pododborov (pododvetví). Tematika publikácie má signifikantný teoretický aspekt, keďže sa monografia zameriava na vymedzenie teoretických základov finančného práva. Vo väzbe na to je potrebné kladne hodnotiť skutočnosť, že pozitívnu právnu úpravu (t. j. prevzaté znenia relevantných právnych predpisov z oblasti finančného práva) v tejto publikácii takmer vôbec nenájdeme. Predovšetkým takýto prístup k spracovaniu publikácie v kategórii vedeckej monografie a jej súčasná komplexnosť ju kladú do kvalitatívne vyššej úrovne publikačnej činnosti v odbore právo, aj vo všeobecnosti, a preto považujem za adekvátne vyzdvihnúť recenzované kolektívne dielo spomedzi ostatných publikácií obdobného charakteru.

Na autormi zvolenú výsostne teoreticky ladenú tému a analytický predmet spracovania sa via-

že v Českej republike a Slovenskej republike niekoľko skorších publikácií, tieto sa však do určitej miery zaoberajú i pozitívnym právom a abstrahujú od tak komplexného poňatia (azda aj z dôvodu značne progresívneho vývoja v oblasti diferenciacie finančného práva a jeho kategórií, resp. inštitútov), preto posudzovaná monografia – opakujúc svoje predchádzajúce vyjadrenie – vyniká najmä čisto teoretickým poňatím a komplexnosťou spracovania súvisiacej problematiky.

Dôležitým aspektom diela je zachovanie jednotného prístupu napriek autorskej diverzite širokého kolektívu z Katedry finančného práva a finančnej vedy Právnickej fakulty Univerzity Karlovy v Prahe, a to pod vedením vedúcej tohto pracoviska, profesorky Marie Karfíkovej. Ďalšími spoluautormi sú uznávaní odborníci teórie a zároveň praxe v Českej republike: prof. Bakeš, prof. Marková, doc. Boháč, doc. Kohajda, dr. Kotáb a ďalší.

V odbore finančného práva existuje značné množstvo publikácií zameriavajúcich sa na par-

ciálne problémy, resp. problematiky finančného práva (najmä v členení na jeho subodvetvia), avšak komplexným teoretickým základom finančného práva, jeho inštitútom a téme finančnej vedy zároveň sa už zaoberajú. Napokon, niektoré publikácie v prípade jednotlivých pododborov (pododvetví) finančného práva publikácie zvyknú tendovať k deskripcii pozitívnej právnej úpravy.

Samotná monografia je členená na tri časti. Prvá časť sa zaoberá teoretickým základom finančného práva a finančnej vedy. V jej obsahu sa prejavuje previazanie finančného práva s ekonomickými kategóriami (napríklad financiami) a s kategóriami správneho práva (finančnou verejnou správou). Osobitne zaujme podkapitola o finančných náukách, v ktorej nájdeme prehľad niektorých skorších reprezentantov československej finančnej vedy a praxe. Následne je predmetom výkladu vnímanie odvetvia finančného práva v súčasnej dobe, a to cez jeho definovanie, princípy, úlohy, účel, predmet a obsah regulácie a subjekty. Ďalšie podkapitoly tejto časti sa venujú vzťahu finančného práva k iným odvetviam práva, jeho prameňom, dozorovým postupom v oblasti verejného práva s dôrazom na finančný dozor (dohľad) a finančným sankciám, resp. sankciám vo finančnoprávných normách. Uvedená časť tak predstavuje zhrnutie najvyššieobecnejších poznatkov príznačných pre toto významné odvetvie práva.

Predmetom druhej časti sú jednotlivé pododborny (pododvetvia) finančného práva. V jej štruktúre sa pretavuje základná diferenciácia finančného práva na fiskálnu časť (rozpočtové právo, daňové právo, dotačné právo) a nefiskálnu časť (právo finančného systému/právo finančného trhu, menové právo, devízové právo). K nefiskálnej časti finančného práva (viac-menej ako súčasť práva finančného systému) autori správne radia aj pododborny, ktoré sú už v štátoch západnej Európy emancipované vzhľadom na značne vyvinutý systém ekonomických vzťahov (konkrétne ide o bankové právo, poisťovacie právo, právo kapitálového trhu), a to napriek prienikom so súkromným právom (právo obchodných spoločností, právo cenných papierov).

Posledná tretia časť je napokon zameraná na okrajové (parciálne súvisiace) pododborny (pododvetvia), ktoré teoreticky síce nie sú považované výslovne za pododborny (pododvetvia) finančného práva, ale napriek tomu majú svoj špecifický vzťah k finančnému právu. V tejto poslednej pasáži preto nájdeme teoretické základy úverového práva, účtovného práva, práva verejných zákaziek (obstarávania), práva proti praniu špinavých peňazí, herného práva (práva regulácie hazardu), cenového a oceňovacieho práva a mzdového práva. Prínosom uvedenej poslednej časti je najmä to, že ťažko uchopiteľná kvalifikácia týchto pododborov (pododvetví) pod konkrétny odbor, resp. odvetvie práva často ponecháva tieto zaujímavé časti právneho poriadku mimo teoretický záujem a bez samostatného povšimnutia. Možno tu v nadväznosti na to indikovať prvé snahy o uchopenie aj týchto (niektorých pritom pomerne nových) oblastí regulácie s rôzne intenzívnymi presahmi do iných právnych odvetví.

Z nestranného nadhľadu monografia predstavuje svieži pohľad na stále sa vyvíjajúcu oblasť finančného práva, keď zohľadňuje nové trendy v oblasti medzinárodnej regulácie, a to predovšetkým finančného systému. Recenzované kolektívne dielo preto nevyhnutne pristupuje k zmene terminológie a využíva nové precíznejšie termíny používané právnymi úpravami (vrátane práva Európskej únie) a prispieva tak k priblíženiu českej teórie finančného práva k celosvetovému vývoju a trendom, a tým predstavuje aj blízku „cezhraničnú“ inšpiráciu pre slovenských finančnoprávných predstaviteľov. Týmto však nemožno deklarovať, že by monografia predstavovala revolúciu v oblasti teórie finančného práva, v práci totiž nájdeme aj analýzu ustálených teoretických základov tohto právneho odvetvia a zachovanie kontinuity s predchádzajúcou publikačnou činnosťou v odvetví finančného práva.

Summa summarum možno o recenzovanej vedeckej monografii konštatovať, že ide o vynikajúcu publikáciu na danú tému z hľadiska obsahu spracovania. Kladom je komplexný prístup k zvolenej problematike, a to z teoretického pohľadu. Upustenie od väzby na pozitívne

právo taktiež prispieva k tomu, že monografia s vývojom právnej úpravy nebude strácať aktuálnosť, naopak, môže prispieť s ohľadom na svoju univerzálnosť k jej vytváraniu a pretrvaniu diela v dlhšom časovom horizonte.

Z uvedených dôvodov veľmi oceňujem výsledok autorskej činnosti kolektívu autorov

z Právnickej fakulty Univerzity Karlovy v Prahe, ktorý predstavuje dôležitý zdroj teoretických poznatkov finančného práva, čím dobre poslúži nielen ako učebná pomôcka, ale aj ako inšpirácia a pomôcka v oblasti verejného sektora.

Lubomír Č u n d e r l í k*

---

* Doc. JUDr. Lubomír Č u n d e r l í k, PhD., Katedra finančného práva, Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave.